

Załącznik
do Uchwały Nr 972/2024
Zarządu Województwa Opolskiego
z dnia 17 września 2024 r.

I. W wyniku przeprowadzonej analizy przedłożonego projektu dokumentu oraz na podstawie *Planu zagospodarowania przestrzennego województwa opolskiego* przyjętego uchwałą Nr VI/54/2019 Sejmiku Województwa Opolskiego z dnia 24 kwietnia 2019 r. (Dz. Urz. Woj. Opolskiego z 2019 r., poz. 1798 z dnia 14.05.2019 r.) oraz *Strategii rozwoju województwa opolskiego Opolskie 2030* przyjętej Uchwałą Nr XXXIV/355/2021 Sejmiku Województwa Opolskiego z dnia 04 października 2021 r., stwierdzono, że cele i kierunki rewitalizacji oraz planowane przedsięwzięcia rewitalizacyjne *Gminnego Programu Rewitalizacji* Gminy Zębowice na lata 2024-2030, są zgodne z polityką rozwoju samorządu województwa, ustaloną w ww. dokumentach.

1. *Plan zagospodarowania przestrzennego województwa opolskiego (PZPWO)*

Według PZPWO gmina Zębowice zaliczona została do wiejskiego obszaru funkcjonalnego wymagającego wsparcia, dla którego przyjęto rozwój wielofunkcyjny jako jeden z podstawowych kierunków rozwojowych. W ramach tego kierunku realizowane mają być także działania związane z rewitalizacją obszarów zdegradowanych.

Projekt Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Zębowice na lata 2024-2030 poprzez diagnozę obszarów rewitalizacji, wskazane cele, kierunki i działania mające wyprowadzić obszar gminy ze stanu kryzysowego, wykazuje zgodność z polityką przestrzenną regionu określoną w PZPWO.

Ponadto projekt GPR jest spójny z wyzwaniem rozwoju przestrzennego określonymi w PZPWO, w szczególności z poprawą ładu przestrzennego oraz dostosowaniem do skutków zmian klimatycznych. Jednocześnie stwierdza się, że zachowano spójność dokumentu z ustalonymi w planie zasadami gospodarowania przestrzenią i kierunkami zagospodarowania przestrzennego.

Nawiązanie do PZPWO zostało wyartykułowane w dokumencie w dziale *Opis powiązań gminnego programu rewitalizacji z dokumentami strategicznym na poziomie gminy, województwa oraz kraju na str. 41.* Dla pełnej poprawności zaleca się wprowadzenie zapisów bezpośrednio wskazujących na powiązania projektu GPR-u z PZPWO, na przykład poprzez wskazanie strategicznego celu polityki przestrzennej województwa opolskiego, tj. *kształtowania struktury przestrzennej odznaczającej się wysokim poziomem ładu przestrzennego (w tym działanie: *Przywrócenie i utrwalenie ładu przestrzennego*), naczelną zasadę zrównoważonego rozwoju oraz wynikające z niej szczegółowe zasady gospodarowania przestrzenią.*

2. *Strategia Rozwoju Województwa Opolskiego Opolskie 2030*

Po analizie projektu GPR Gminy Zębowice na lata 2024-2030 (Projekt) stwierdzono, że zachowuje on spójność ze *Strategią Rozwoju Województwa Opolskiego Opolskie 2030*. Autorzy przywołują treść celów strategicznych *Strategii Opolskie 2030* w tabeli nr 10 na str. 41. Dalej opisują również powiązania Projektu z celami dokumentów strategicznych na poziomie krajowym, ponadlokalnym i lokalnym, nie wyróżniając jednak regionalnego (czyli odnoszącego się do strategii wojewódzkiej i innych dokumentów tego poziomu wymienionych w tabeli).

Jednocześnie biorąc pod uwagę stwierdzone nieścisłości w tekście projektu dokumentu, prosimy o uwzględnienie poniższych korekt:

- **w Tabeli 10. Opis powiązań Gminnego Programu Rewitalizacji z dokumentami strategicznymi na poziomie lokalnym oraz regionalnym** – należy:

- zmienić tytuł tabeli na odpowiadający zakresowi rzeczowemu prezentowanych treści: **Opis powiązań Gminnego Programu Rewitalizacji z dokumentami strategicznymi na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym**;
- skorygować horyzont obowiązywania Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Opolskiego (właściwy to rok 2030),
- zastosować poprawną nazwę dla dokumentów regionalnych:
  - Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Opolskiego (jest: Plan Zagospodarowania Województwa Opolskiego),
  - Programu ochrony środowiska przed hałasem dla województwa opolskiego (jest: Program ochrony środowiska przed hałasem).

Dodatkowo wskazujemy następujące kwestie:

▪ **str. 53 Rozdział 6. Cele rewitalizacji i odpowiadające im kierunki działań**

W rozdziale tym zapisano: „Dla obszaru rewitalizacji położonego na terenie Gminy Zębowice założono 3 główne cele rewitalizacji, które będą możliwe poprzez realizację 9 kierunków działań wspierających osiągnięcie wyznaczonych celów.”

Tymczasem zdanie następne brzmi: „Cele szczegółowe Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Zębowice na lata 2024-2030 obejmują: (...)”, a w tabeli nr 11 tuż za ww. zdaniem wymieniono nie 9, ale 10 kierunków działań.

▪ **str. 76 Sugerujemy korektę** zdania:

„Wśród źródeł finansowania przedsięwzięć znajdują się środki własne gminy, krajowe środki publiczne oraz środki Unijne (w tym m.in. środki: Krajowego Planu Odbudowy, Funduszy Europejskich dla Opolskiego 2021-2027 [FEO2021-2027], Rządowego Funduszu Inwestycji Strategicznych Polski Ład, Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych, Wojewódzkiego oraz Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej).”

na:

„Wśród źródeł finansowania przedsięwzięć znajdują się: środki własne gminy, krajowe i regionalne środki publiczne (m.in. Rządowego Funduszu Inwestycji Strategicznych Polski Ład, Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych, Wojewódzkiego oraz Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej), w tym środki unijne (m.in. pochodzące z Krajowego Planu Odbudowy, Funduszy Europejskich dla Opolskiego 2021-2027 (FEO 2021-2027)).”

II. Równocześnie przekazujemy poniżej wyniki wstępnej analizy projektu dokumentu w aspekcie GPR pełniącego funkcję strategii IIT

Zgodnie z zapisami art. 36 ust. 4 ustawy z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027 (tzw. ustawa wdrożeniowa) Instytucja Zarządzająca wydaje opinię w zakresie możliwości finansowania strategii IIT (GPR pełniącego funkcję strategii IIT) opracowanej na podstawie ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji pod warunkiem spełnienia wymogów art. 29 rozporządzenia ogólnego) w ramach programu regionalnego w perspektywie 2021-2027.

Opinia IZ dla GRP (w zakresie możliwości finansowania strategii IIT) w ramach programu regionalnego wydawana jest w trybie art. 36 ust. 4 ustawy wdrożeniowej, tj. na zasadach określonych dla strategii IIT, w terminie 60 dni od dnia otrzymania przez IZ przyjętego przez gminę dokumentu.

Powyższe oznacza, że w celu wydania opinii i wpisania GPR przez IZ FEO 2021-2027 do wykazu pozytywnie zaopiniowanych programów w zakresie możliwości ich finansowania z FEO 2021-2027, gmina zobowiązana jest do złożenia dokumentu GPR wraz z uchwałą rady gminy w sprawie przyjęcia GPR oraz opiniami wydawanymi przez podmioty wymienione w art. 17 ust. 2 pkt 4 ustawy o rewitalizacji.

Ponieważ przedmiotowa opinia IZ FEO 2021-2027 ma miejsce na wniosek gminy przed złożeniem pierwszego projektu rewitalizacyjnego do dofinansowania i jest dokonywana na podstawie **przekazanego przez gminę projektu GPR na obecnym etapie IZ dokonała roboczej weryfikacji projektu GPR Gminy Zębowice** pod kątem elementów wynikających z art. 29 rozporządzenia ogólnego 2021/1060 oraz art. 36 ustawy wdrożeniowej.

W myśl powyższego projekt GPR Gminy Zębowice był weryfikowany pod kątem zawarcia w nim podstawowych elementów właściwych dla strategii IIT, takich jak:

1. syntezy diagnozy obszaru realizacji IIT wraz z analizą problemów, potrzeb i potencjałów rozwojowych, w tym wzajemnych powiązań gospodarczych, społecznych i środowiskowych;
2. celów, jakie mają być zrealizowane w ramach IIT, ze wskazaniem wykorzystanego podejścia zintegrowanego, oczekiwanych wskaźników rezultatu i produktu powiązanych z realizacją właściwego programu;
3. listy projektów realizujących cele, o których mowa w pkt 2, wraz z informacją na temat sposobu ich wskazania oraz powiązania z innymi projektami;
4. opisu procesu zaangażowania partnerów społeczno-gospodarczych oraz właściwych podmioty reprezentujących społeczeństwo obywatelskie, podmiotów działających na rzecz ochrony środowiska oraz podmiotów odpowiedzialnych za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób niepełnosprawnych, równości płci i niedyskryminacji w pracach nad przygotowaniem i wdrażaniem strategii IIT.

W związku z tym, iż zgodnie z zapisami projektu GPR Gminy Zębowice, dokument ma pełnić funkcję strategii IIT w kontekście zapisów art. 29 rozporządzenia ogólnego, **stwierdza się, iż dokument zawiera elementy właściwe dla strategii IIT**.

Natomiast w odniesieniu do listy projektów **należy doprecyzować** zapisy o sposobie wskazania projektów realizujących cele GPR (np. czy prowadzony był nabór przedsięwzięć rewitalizacyjnych, jakie gremia wskazywały przedmiotowe projekty itp.).

Jednocześnie zgłasza się uwagę o charakterze technicznym – na str. 82 GPR Gminy Zębowice znajduje się niedokończone zdanie tj. „Zgodnie z przywołanymi zapisami ustawy o rewitalizacji, projekt Gminnego Programu” - proszę o korektę.

W kontekście **listy projektów** ujętych w rozdziale 7. *Opis przedsięwzięć rewitalizacyjnych – wyjaśniamy, że w przypadku gdy program Fundusze Europejskie dla Opolskiego 2021-2027 (FEO 2021-2027) planowany jest jako potencjalne źródło współfinansowania działań rewitalizacyjnych, to wsparcie takie możliwe jest w Priorytecie 10 Fundusze Europejskie na wzmacnianie potencjałów endogenicznych opolskiego (w przypadku gmin miejsko-wiejskich jest to działanie 10.5 Rewitalizacja na obszarach innych niż miejskie).*

Zgodnie z interwencją zaplanowaną w ramach FEO 2021-2027 w obszarze rewitalizacji wsparcie skierowane będzie wyłącznie na następujący typ projektu **„Fizyczna regeneracja i bezpieczeństwo przestrzeni publicznych, mająca na celu realizację kompleksowych, zintegrowanych działań na rzecz: lokalnej społeczności i gospodarki, ładu przestrzennego i zrównoważonego gospodarowania przestrzenią, skoncentrowanych terytorialnie i prowadzonych przez interesariuszy rewitalizacji”**. Interwencje w obszarze rewitalizacji finansowane będą ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego.

Powyższe nie oznacza, że w ramach GPR nie można ujmować innych rodzajów przedsięwzięć rewitalizacyjnych, jednak w przypadku projektów, których potencjalnym źródłem finansowania ma być działanie 10.5 FEO 2021-2027, muszą się one wpisywać w ww. typ projektu.

Ewentualne uzupełnienie rewitalizacyjnych projektów infrastrukturalnych finansowanych w ramach działania 10.5 Rewitalizacja na obszarach innych niż miejskie FEO 2021-2027 o elementy „miękkie” możliwe jest pod warunkiem ich zgodności z celami Europejskiego Funduszu Społecznego Plus (w ramach cross-finansingu - na poziomie 15%).

Zaznacza się, że w ramach działań rewitalizacyjnych planowanych do finansowania ze środków FEO 2021-2027 możliwe jest **wsparcie istniejącej infrastruktury**. Natomiast tylko w wyjątkowych okolicznościach, po przedstawieniu wyczerpującego uzasadnienia przez wnioskodawcę możliwe będzie wsparcie dla nowych inwestycji. Ponadto, w ramach rewitalizacji z programu FEO 2021-2027 nie będą wspierane inwestycje w elementy infrastruktury drogowej (w tym parkingi), chyba, że stanowią one nieodłączny element większego projektu.

Powyższe nie oznacza, że w ramach GPR nie można ujmować innych rodzajów przedsięwzięć rewitalizacyjnych, jednak w przypadku projektów, których potencjalnym źródłem finansowania ma być działanie 10.5 FEO 2021-2027, muszą się one wpisywać w ww. typ projektu.

Ewentualne uzupełnienie rewitalizacyjnych projektów infrastrukturalnych finansowanych w ramach działania 10.5 Rewitalizacja na obszarach innych niż miejskie FEO 2021-2027 o elementy „miękkie” możliwe jest pod warunkiem ich zgodności z celami Europejskiego Funduszu Społecznego Plus (w ramach cross-finansingu - na poziomie 15%).

Zaznacza się, że w ramach działań rewitalizacyjnych planowanych do finansowania ze środków FEO 2021-2027 możliwe jest **wsparcie istniejącej infrastruktury**. Natomiast tylko w wyjątkowych okolicznościach, po przedstawieniu wyczerpującego uzasadnienia przez wnioskodawcę możliwe będzie wsparcie dla nowych inwestycji. Ponadto, w ramach rewitalizacji z programu FEO 2021-2027 nie będą wspierane inwestycje w elementy infrastruktury drogowej (w tym parkingi), chyba, że stanowią one nieodłączny element większego projektu.

III. Przekazujemy poniżej wyniki wstępnej analizy projektu dokumentu w aspekcie GPR **w zakresie wymogów stawianych przez ustawę o rewitalizacji**;

Zaktualizowany dokument Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej *Zasady realizacji instrumentów terytorialnych w Polsce w perspektywie finansowej UE na lata 2021-2027* oraz Procedury Instytucji Zarządzającej FEO 2021-2027 dotyczącej opiniowania Gminnych Programów Rewitalizacji w województwie opolskim (Uchwała nr 9371/2023 Zarządu Województwa Opolskiego z 24.04.2023 r.) określają, że w celu wydania opinii i wpisania GPR przez IZ FEO 2021-2027 do wykazu pozytywnie zaopiniowanych programów, Zarząd Województwa ma przeanalizować spełnienie przez uchwalony GPR warunków wymienionych w art. 15 ust. 1.

W związku z tym, w wyniku przeprowadzonej weryfikacji projektu GPR w zakresie wymogów stawianych przez ustawę *o rewitalizacji*, stwierdzono, że projekt GPR:

- został sporządzony dla obszaru rewitalizacji wyznaczonego w drodze uchwały rady gminy (uchwała Nr LI/34/2024 Rady Gminy Zębowice w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie gminy Zębowice z dnia 27 marca 2024 r.), na podstawie diagnozy delimitacyjnej i potwierdzony w toku prowadzonych konsultacji społecznych. Projekt GPR opracowano dla obszaru rewitalizacji, w którym obserwuje się szczególne natężenie problemów społecznych oraz współwystępujących z nimi problemów w sferze gospodarczej, technicznej środowiskowej i przestrzenno-funkcjonalnej.
- wskazuje, że obszar rewitalizacji obejmuje tereny nieprzekraczające 20% powierzchni gminy (tj. 0,77% powierzchni całej gminy) oraz tereny zamieszkałe przez nie więcej niż 30% mieszkańców gminy (tj. 26,33% mieszkańców gminy) (rozdz. 2, str. 9).

- zawiera szczegółową diagnozę czynników i zjawisk kryzysowych oraz lokalnych potencjałów, sporządzoną dla obszaru rewitalizacji (rozd. 3, str. 10-36). **Należy dokonać korekty numeracji map i rysunków.**
- opisuje powiązania GPR z dokumentami strategicznymi gminy, w tym min. ze Strategią rozwoju gminy Zębowice, Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Zębowice oraz Strategią rozwiązywania problemów społecznych gminy Zębowice oraz programem Ochrony Środowiska dla Gminy Zębowice (rozd. 4, str. 45-51).
- zawiera opis wizji stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji (rozd. 5, str. 52).
- zawiera 3 główne cele oraz odpowiadające im kierunki działań służące eliminacji negatywnych zjawisk planowanych do realizacji na obszarze rewitalizacji, określone na podstawie wizji obszaru (rozd. 6, str. 53). **Należy dokonać korekt w rozdziale zgodnie z wcześniejszą uwagą, dotycząca sprzecznych informacji nt. liczby kierunków działań (w tabeli nr 11 wymieniono nie 9, a 10 kierunków działań).**
- w ramach opisu przedsięwzięć rewitalizacyjnych zamieszczono listę planowanych podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, wraz z ich opisami zawierającymi w odniesieniu do każdego przedsięwzięcia: nazwę i wskazanie podmiotów je realizujących, zakres realizowanych zadań, lokalizację, szacowaną wartość, prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji. (rozd. 7, str. 54-72)
Należy uzupełnić karty przedsięwzięć o informację w zakresie: lokalizacji (położenia w obszarze rewitalizacji lub poza nim), opisu działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, jak i należy wskazać spójność z celami i kierunkami działań GPR.
- wskazuje listę pozostałych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, mających na celu wzmocnienie podstawowych działań rewitalizacyjnych, realizujących kierunki działań służących eliminacji lub ograniczeniu negatywnych zjawisk (podrozdz. 7.2, str. 65-72).
- wskazuje przedsięwzięcia rewitalizacyjne, które są kompleksowe, tzn. razem będą stanowić kompleksową odpowiedź na zdiagnozowane obszary rewitalizacji problemy i mogą stanowić źródło szerszego oddziaływania.
- zawiera opis mechanizmów integrowania działań, w myśl zasad kompleksowości, koncentracji i komplementarności interwencji (rozd. 7.3, str.73). **Należy uzupełnić rozdział o szerszy opis komplementarności w kilku aspektach min.: przestrzennym, problemowym, proceduralno-instytucjonalnym, międzyokresowym oraz w aspekcie źródeł finansowania.**
- określa szacunkowe/indykatywne ramy finansowe gminnego programu rewitalizacji wraz z szacunkowym wskazaniem środków finansowych (podrozdz. 7.4, str. 76-77).
- zawiera opis struktury zarządzania procesem rewitalizacji (rozd. 8.1, str. 78-79).
- zawiera informację nt. zaangażowania interesariuszy w prace na każdym z etapów przygotowania GPR jak i w przyszłe wdrażanie programu (rozd. 12 str. 78-83).
- wskazuje system monitorowania i oceny aktualności i stopnia realizacji programu, oczekiwane wskaźniki rezultatu i produktu (podrozdz. 8.4, str. 80-81).
- wskazuje na brak konieczności zmiany w uchwałach, o których mowa w art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1610 z późn. zm.) (rozd. 9, str. 84).

- wskazuje, że na obszarze rewitalizacji nie planuje się ustanowienia Specjalnej Strefy Rewitalizacji, o której mowa w art. 25 ustawy o rewitalizacji (podrozdz. 8.6, str. 83).
- wskazuje brak konieczności wprowadzenia zmian w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Zębowice i w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego (rozdz. 11, str. 85).
- nie wskazano informacji nt. konieczności uchwalenia miejscowego planu rewitalizacji, o którym mowa w art. 37f ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.
- ma dołączony załącznik graficzny, na których przedstawione zostały podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji sporządzone w skali 1:5 000. **Należy skorygować niepoprawną nazwę załącznika nr 1 w spisie załączników jak i na przedmiotowej mapie, oraz dostosować ją do wymagań ustawowych dot. załącznika mapowego.**

Na podstawie przeprowadzonej weryfikacji, stwierdzono, że do projektu GPR **nie dołączono formy cyfrowej mapy obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji**, stanowiącej załącznik do uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. Należy pamiętać, że na etapie formalnego opiniowania dokumentu gminnego programu rewitalizacji w celu wydania opinii i wpisania GPR przez IZ FEO 2021-2027 do wykazu pozytywnie zaopiniowanych programów, gmina zobowiązana jest do złożenia dokumentu GPR wraz z uchwałą rady gminy w sprawie przyjęcia GPR, opiniami wydawanymi przez podmioty wymienione w art. 14 ust. 2 pkt 4 ustawy o rewitalizacji, oraz z dołączoną formą cyfrowej mapy obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, stanowiącej załącznik do uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. Przez mapę cyfrową należy rozumieć mapę w wersji wektorowej (np. format SHP, DXF) posiadającą reprezentację geometryczną określoną w obowiązującym państwowym systemie odniesień przestrzennych (np. układ PL1992 lub PL-2000). Po umieszczeniu GPR w wykazie, mapa zostanie wykorzystana do zasilenia komponentu dotyczącego rewitalizacji w systemie informacji przestrzennej województwa opolskiego (Geoportal).

Podsumowując, formalny proces opiniowania i wpisania GPR Gminy Zębowice przez IZ FEO 2021-2027 do wykazu zostanie przeprowadzony zgodnie z procedurą przyjętą Uchwałą nr 9371/2023 Zarządu Województwa Opolskiego z dnia 24 kwietnia 2023 r. w sprawie przyjęcia Procedury Instytucji Zarządzającej FEO 2021-2027 dotyczącej opiniowania Gminnych Programów Rewitalizacji w województwie opolskim.

W związku z powyższym oraz mając na uwadze art. 36 ustawy wdrożeniowej, **formalny proces opiniowania GPR przez IZ FEO 2021-2027 będzie obejmował weryfikację w zakresie możliwości finansowania strategii IIT (GPR pełniący funkcję strategii IIT opracowany na podstawie ustawy o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 r. pod warunkiem spełnienia wymogów art. 29 rozporządzenia ogólnego) w ramach programu regionalnego FEO 2021-2027, zgodnie z ustawą wdrożeniową.**

Tym samym robocza weryfikacja przeprowadzona na tym etapie przez IZ FEO 2021-2027 nie stanowi ww. opinii.